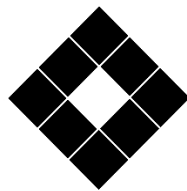

**OPETUSHALLITUKSEN
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2011–2014**

OPETUSHALLITUS

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2011–2014

Sisältö

I.	Toimintaympäristön muutokset	3
II.	Opetushallituksen toiminnalliset tulokset.....	4
1.	Normatiivinen ohjaus	4
2.	Informaatio-ohjaus: opetuksen hyvien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen	6
3.	Seuranta ja tietopalvelut	7
4.	Erikseen säädetyt ja määrätyt tehtävät	8
5.	Valtionavustusprosessit ja rakennerahastot	10
6.	Valtion oppilaitokset.....	10
III.	Opetushallituksen toiminnallinen tehokkuus.....	11
IV.	Henkilöstömäärä ja rakenne	12
V.	Määrärahat.....	13

I. Toimintaympäristön muutokset

Taloudellinen kehitys heijastuu hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Julkisen talouden ongelmat jatkuvat, vaikka koko kansantalous kääntyykin vähitellen nousuun. Kuntataloudessa on suuria ongelmia rahoituksen riittävydessä. Tilanne uhkaa myös koulutuksellista yhdenvertaisuuden toteutumista ja edellyttää toimintatapojen tarkistuksia ja muita sopeuttamistoimenpiteitä myös koulutuksen alueella.

Väestömuutos aiheuttaa haasteita koulutusjärjestelmän kehittämiseksi. Väestöennusteen mukaan peruskoulun aloittavien ikäluokka kasvaa seuraavien 20 vuoden aikana 7 %:lla. Sen sijaan nuorisoiäikäisten määrä pienenee vuosina 2007–2027 niin, että seuraavan vuosikymmenen aikana esimerkiksi 16-vuotiaiden ikäluokka pienenee alle 60 000 nuoreen, mutta nousee kuitenkin takaisin yli 60 000: een vuoteen 2027 mennessä.

Viimeisten vuosien aikana ikäluokkien pienenemisestä aiheutuneet säästöt on voitu kohdentaa perusopetuksen laadun parantamiseen. Nyt kun ikäluokat ovat jälleen kasvusuunnassa, tulee perusopetuksen rahoitus turvata niin, ettei opetuksen laatu vaarannu. Muutokset oppilasmäärissä edellyttävät myös sopeuttamis- ja kehittämistoimia koulu- ja oppilaitosverkkoon. Erityisen haasteen oppilaitosverkoston kehittämiseksi asettaa se, että lapsi- ja nuorisoiäikäluokkien kehitys on alueellisesti epätasaista.

Ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelijamäärä on kasvanut vuodesta 2004 vuoteen 2007 noin 7 %. Myös ammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden kokonaismäärä kasvoi merkittävästi vuosina 2002–2006. Lukioon hakeneiden määrä sen sijaan on tasaisesti pienentynyt viime vuosina, ja lukiopaikkoja on tarjolla enemmän kuin ensisijaisesti lukioon hakevia. Taloudellinen taantuma pitää ammatilliseen koulutukseen hakeutuvien määrän korkeana. Sekä ammatillisen perus- että lisäkoulutuksen on reagoitava nopeasti yritysten ja muun työelämän muutoksiin ja tarjottava joustavia ratkaisuja nuorille ja aikuisille heidän yksilöllisiin ura- ja opintosuunnitelmiinsa vastaamiseksi, työllistymisen edistämiseksi ja osaavan työvoiman turvaamiseksi. Ajankohtaisiin työelämän muutoksiin vastaamisen ohella on valmistauduttava laman jälkeisen noususuhdanteen edellyttämän työvoiman ja osaamisen turvaamiseen.

Suomi ikääntyy kansakuntana nopeammin kuin muut EU-maat. Tämä aiheuttaa ongelmia erityisesti ammattityövoiman ja hoivatyöntekijöiden saatavuudessa. Työvoimapula lisää työperustaisen maahanmuuton tarvetta. Maahanmuuton myötä Suomi monikulttuuristuu. Maahanmuutto lisää vieraskielisten oppilaiden määrää. Vuonna 2006 perusopetuksen sekä lukion oppilaista ja opiskelijoista noin kolme prosenttia oli vieraskielisiä. Ammatillisessa koulutuksessa vieraskielisten osuus oli neljä prosenttia. Ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa vieraskielisiä opiskelijoista oli 6,5 %. Vieraskielisten oppilaiden ja opiskelijoiden määrän kasvu jatkuu ja edellyttää koulutusjärjestelmältä joustavuutta ja erilaisia tukitoimia.

Vieraiden kielten opetukselle asettaa haasteita se, että perusopetuksessa kielivalinnat ovat yksipuolistuneet 2000-luvulla. Kielenopetuksen tarjontaa on monilla paikkakunnilla supistettu ja näin käytännössä oppilaille ei ole edes valinnanmahdollisuuksia. Vuosina 2000–2007 valintojen kokonaismäärä putosi perusopetuksessa 12 %:lla, ja saksan A1-kieleksi valittujen määrä putosi melkein 40 %. Laajan kansallisen kielivarannon turvaamiseksi kielenopetuksen tarjontaa tulee lisätä tarvittaessa koulutuksen järjestäjien velvoitteita laajentaa kielenopetuksen tarjontaa.

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten tukitoimenpiteiden tarve perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksessa säilyy korkeana. Erityisopetukseen otettujen tai siirrettyjen määrä perusopetuksessa on kasvanut 2000-luvulla. Vuonna 2007 heitä oli 8 % perusopetuksen koko oppilasmäärästä, ja siinä on erittäin suurta hajontaa kuntien välillä. Myös ammatillisen erityisopetuksen opiskelijoiden määrä on kasvussa. Vuonna 2006 heitä oli noin 10 % ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijoista. Erityisentuen painopistettä suunnataan yhä enemmän ennalta ehkäiseviin ja varhaisen tukeen liittyviin toimenpiteisiin.

Suomalaisen yhteiskunnan kehitykseen vaikuttaa lähivuosina vanhusikäluokkien määrän muutos. Suurimmat sodanjälkeiset ikäluokat, 1947 ja 1948 syntyneet, siirtyvät eläkkeelle pääosin viiden vuoden kuluessa. Näiden kahden ikäluokan koko on yhteensä noin 170 000 henkeä eli vastaa kolmea syntyvää ikäluokkaa tällä hetkellä. Eläköityminen lisää kelpoisuusvaatimukset täyttävien opettajien tarvetta erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Opetushallituksessa valtion tuottavuusohjelman toteuttaminen eläkkeelle siirtymisinä ja muuna poistumana edellyttävät tehtävien uudelleen arviointia.

Edellä todetut muutokset vaikuttavat Opetushallituksen toimintaan monin tavoin. Sekä Opetushallituksen normatiivista että informaatio-ohjausta tulee kehittää niin, että ne palvelevat tehokkaasti ja vaikuttavasti koulutuspoliittisten tavoitteiden ja linjausten toimeenpanoa. Myös koulutuksen resursointiin liittyvät haasteet kasvavat.

II. Opetushallituksen toiminnalliset tulokset

1. Normatiivinen ohjaus

Normatiivisen ohjauksen tavoitteena on välittää tietoa kasvatusta ja opetusta sekä tutkintoja ja koulutusta koskevista kansallisista vaatimuksista ja ohjata niiden toimeenpanoa. Uusien opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteiden toteutusta tuetaan koulutuksien ja erilaisiin materiaaleihin. Opetushallitus toimii aloitteellisesti myös lainsäädännön kehittämisessä niin koulutuksen kuin koulutukseen liittyvillä alueilla.

Yleissivistävä koulutus

Seuraavat opetussuunnitelmien perusteet uudistetaan ja niiden paikallisen tason toimeenpanoa tuetaan niin, että kaikilla ko. opetuksen järjestäjillä on uuden valtioneuvoston asetuksen ja uusien perusteiden mukaisesti tehty paikallinen opetussuunnitelma:

- Esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuonna 2013, ja ne otetaan käyttöön 2014.

- Aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet valmistuvat vuonna 2010, ja ne otetaan käyttöön vuonna 2011.
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet valmistuvat vuonna 2013, ja ne otetaan käyttöön vuonna 2014.
- Lukion opetussuunnitelman perusteet valmistuvat vuonna 2014, ja ne otetaan käyttöön vuonna 2015.

Perusopetuksen tuntijaon ja opetussuunnitelman perusteiden valmistelussa tavoitteena on tulevaisuuden edellyttämien laaja-alaisten valmiuksien ja niitä edistävän opetuksen linjaaminen. Perusopetuksen oppilaan arvioinnin uudistumista tuetaan laajalla koulutusohjelmalla niin, että oppilaan arviointi toimii uudistettujen perusteiden mukaisesti ja päättöarvioinnin oikeudenmukaisuus lisääntyy.

Suunnitelmakauden opetussuunnitelmaprosessit toteutetaan tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä valtakunnallisissa valmisteluprosessissa ja paikallisissa opetussuunnitelmaprosesseissa. Kaikkien opetuksen/koulutuksen järjestäjien opetussuunnitelmat tulee olla helposti saatavilla sähköisesti.

Ammattikoulutus

Tutkintojen kehittämishankkeen (TUTKE) vaatimat selvitykset toteutetaan ja Opetushallituksen vastuulla olevat tutkintojärjestelmän kehittämistehtävät toteutetaan vuosina 2010–2014. Vuosittain valmistellaan opetusministeriölle perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja koskevat tutkintorakenne-esitykset, joissa on otettu huomioon perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kehittäminen alakohtaisina kokonaisuuksina.

Kaikkien vuoden 2010 syksyyn mennessä uudistettujen ja käyttöön otettujen tutkintojen perusteiden toimeenpanon tukea tehostetaan:

- ammatillinen peruskoulutus;
- ammatilliseen peruskoulutukseen ohjaava ja valmistava koulutus;
- maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus;
- vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus; sekä
- talouskouluopetus.

Koulutuksen järjestäjien ja tutkintotoimikuntien laadunhallintaa tuetaan ohjeiden ja muun ohjauksen, uudistettujen oppaiden ja verkkomateriaalien ja koulutuksen avulla. Erityisesti painotetaan työelämäyhteyksien kehittämistä ja opiskelijoiden yksilöllisten valintojen lisäämistä.

Uudistettujen perusteiden linjausten toteutumisen ja toimeenpanon seurataan. Seurannan tulosten pohjalta perustutkintojen ja valmistavan koulutuksen perusteiden tarkistukset tehdään tarvittavin osin vuosina 2012–2013.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteita kehitetään muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin vastaamiseksi. Työelämän osaamistarpeisiin vastaamiseksi uudistetaan vuosit-

tain noin 40 tutkinnon perusteet työelämästä, tutkintojen järjestäjiltä ja tutkinnon suorittajilta saadun palautteen perusteella.

Ammattikoulutuksen normatiivisen ohjauksen prosesseja tehostetaan käyttämällä laajemmin tieto- ja viestintäteknikkaa perusteiden laadinnassa, toimeenpanossa ja normien toimeenpanon seurannassa. Koulutuksen ja tutkinnon järjestäjiä tuetaan perusteiden toimeenpanossa sähköisillä oppailla ja laatimalla perusteet siten, että ne helpottavat ammattiopistostrategian mukaista toimintaa.

2. Informaatio-ohjaus: opetuksen hyvien käytäntöjen kehittäminen ja levittäminen

Informaatio-ohjauksen tavoitteena on kehittää yhdessä koulutuksen järjestäjien ja oppilaitosten kanssa opetuksen/oppimisen sekä toiminnan järjestämisen uusia toimintamalleja ja hyvä käytänteitä sekä levittää näitä koko koulutuskentälle sekä vakiinnuttaa toimintamallit ja käytänteet oppilaitosten ja koulujen arkipäivään.

Opetushallitus verkostoituu kehittämistyössään kansallisesti ja kansainvälisesti yhä enemmän eri toimijoiden kanssa. Palvelutarpeiden laajeneminen ja monimuotoisuus aiheuttavat tarpeen käyttää ulkoisia asiantuntijapalveluita ja kohdistaa toimeksiantoja niille toimijoille, joilla on kunkin kehittämistavoitteen edellyttämä paras asiantuntemus. Kehittämishankkeet mahdollistavat toisilta oppimisen ja vertaiskehittämisen. Kehittämishankkeiden laajuutta lisätään ja määrää vähennetään. Kehittämishankkeet ja kehittämistyö mallinnetaan, tieto- ja viestintäteknologian levittämisen- ja vakiinnuttamismalleja kehitetään kaikkien kehittämishankkeiden käyttöön. Kehittämistoimintaa ohjataan pitkäjänteisesti ja seurataan toimenpiteiden tuloksia systemaattisesti ja varmistetaan tulosten hyödyntäminen yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa.

Informaatio-ohjauksen painopisteet vuosina 2010–2014 ovat:

- erityisopetus,
- oppilashuolto,
- kielten opetus,
- laadunhallinta,
- tieto- ja viestintäteknikka,
- oppiaine- ja koulurajat ylittävä työskentely sekä
- maahanmuuttajaopetus.

Tehostetun ja erityisen tuen uudistuksen toimeenpanoa tuetaan ja tavoitteena on, että vuoteen 2013 mennessä kaikilla opetuksen järjestäjillä on käytössään uudet toimintamallit. Ammatillisten erityisoppilaitosten asiantuntemusta levitetään verkottuneiden hankkeiden avulla muihin ammatillisiin oppilaitoksiin.

Oppilashuoltoa kehitetään yhteistyöverkostossa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa mahdollinen uusi oppilashuollon keskeinen lainsäädäntö huomioon ottaen. Ammatillisen koulutuksen oppilashuollon toimintamalleja kehitetään vastaamaan perustutkintojen työelämälähtöisyyteen, opintojen hyväksi lukemiseen ja monipuolisiin opintoväyliin.

Kielten opetuksen kehittämistä jatketaan ja seurataan yleissivistävän koulutuksen kielten tarjonnan monipuolisuutta. Lukion suullisen kielitaidon sähköistä koepankkia kehitetään ja suullisen kielitaidon kokeet otetaan osaksi kielten pakollisia opintoja lukion opetussuunnitelman perusteiden uudistamisen yhteydessä.

Tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttöä kehitetään tehtyjen valtakunnallisten linjausten pohjalta kaikissa koulumuodoissa ja oppiaineissa. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö muodostuu osaksi koulun arkea opetuksessa ja hallinnossa. Lisäksi tieto- ja viestintäteknologialla tuetaan informaalia oppimista.

Opetuksen laadun jatkuvaa kehittämistä varten laaditut laatukriteerit ovat käytössä oppilaitosten laatujärjestelmissä käytännöllisenä työkaluna ja itsearvioinnin välineenä vuoteen 2013 mennessä. Perusopetuksen laatukriteereihin sisällytetään kriteerit myös kerhotoiminnan kehittämistä ja vakiinnuttamista varten. Työpaikalla tapahtuvan opiskelun ja osaamisen arvioinnin laadun varmistamisessa painotetaan erityisesti oppisopimuskoulutuksen kehittämistä sekä eri toimijoiden välisen yhteistyön edistämistä.

Koulutuksen johtotehtävissä toimiville tarjotaan tukea oppilaitosjohtamisen ja laatujärjestelmien kehittämiseksi. Opetushenkilöstön täydennyskoulutusta tehostetaan muun muassa Osaava-ohjelman linjausten mukaisesti. Lisäksi tuetaan ammattikoulutuksen järjestäjien maakunnallista ja alakohontaista verkostoitumista ammattiopistostrategian mukaisesti.

Kotouttamislain kokonaisuudistuksen edellyttämät toimenpiteet toteutetaan yhdessä eri ministeriöiden kanssa. Maahanmuuttajien kotoutumista ja oppimisedellytyksiä edistetään kehittämällä maahanmuuttajakoulutuksen suunnitelmallisuutta sekä kehittämällä oppisopimuskoulutusta ja näyttötutkintoja maahanmuuttajien tarpeisiin sopiviksi. Maahanmuuttajien ammatillisessa koulutuksessa kehittämistoimenpiteet kohdistuvat ammatitaidon hankkimiseen ja osaamisen vahvistamiseen painottaen yhteistyötä eri koulumuotojen välillä.

3. Seuranta ja tietopalvelut

Koulutuksen seurannan ja tietopalvelun tavoitteena on, että päätöksentekijöillä ja koulutuksen kehittäjillä on käytettävissään tietoa koulutuksen tuloksista ja kansainvälistä vertailutietoa. Lisäksi tavoitteena on, että koulutuksen järjestäjillä on käytettävissään ajantasainen ja kansallisesti kattava päätöksentekoa tukeva, opetuksen keskeiset tunnusluvut sisältävä sähköinen raportointipalvelu. Kansalaisilla on nykyistä paremmin käytettävissään koulutusta koskevaa tietoa.

Valtionosuusjärjestelmäuudistus aiheuttaa muutoksia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien hallinnointiin ja valmisteluun. Vuosien 2010–2013 rakennemuutos sekä valtionosuusuudistus vaikuttavat tietojärjestelmiin ja niistä tuotettavaan rahoitusta ja kustannuksia koskevaan informaatioon. Valtionosuuksien tarkastustoiminta voidaan laajentaa käytettävissä olevien voimavarojen rajoissa.

Oppimistulosten seuranta-arvioinneissa tapahtuva tiedonkeruu sähköistetään osittain vuosi-
en 2011–2013 aikana. Kaikista ammattikoulutuksen näytöistä kootaan sähköinen rekisteri
vuoteen 2011 mennessä. Aineistojen systemaattisen rekisteröinnin avulla tiedot ovat jousta-
vasti oppilaitosten ja arvioijien käytössä. Seurantatiedon keräämisen kehittäminen liitetään
osaksi valtionhallinnon laajempaa tietohallinnon kehittämistä.

Seuranta-arvioinnit toteutetaan arviointisuunnitelman mukaisesti:

Yleissivistävän koulutuksen oppimistulokset:

- Äidinkieli ja kirjallisuus 9. vuosiluokalla (2009–2010)
- Taide- ja taitoaineet (2009–2010)
- Perusopetuksen aihekokonaisuudet (2009–2011)
- Matemaattis-luonnontieteelliset oppiaineet (2010–2011)
- Yhteiskunnalliset oppiaineet (2010–2011)
- Vieraat kielet (2011–2012)

Ammatillisen koulutuksen oppimistulokset:

- Rakennusalan perustutkinto (2008–2010)
- Metsäalan perustutkinto (2008–2010)
- Maatalousalan perustutkinto (2009–2011)
- Hiusalan perustutkinto (2009–2011)
- Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto (2009–2011)

4. Erikseen säädetyt ja määrätyt tehtävät

4.A. Tutkintojen tunnustaminen, kielitutkinnot, kääntäjätutkinnot

Opetushallituksen tehtävät ulkomaisten ja suomalaisten tutkintojen tunnustamisen ja kan-
sainvälisen vertailtavuuden määrittelijänä lisääntyvät. Tutkintojen tunnustamispäätösten ja
asiantuntijalausuntojen tarve kasvaa maahanmuuton ja ulkomailla opiskelun lisääntyessä ta-
saisesti. Tutkintojen tunnustamispäätöshakemusten määrä on jatkuvasti kasvanut ja määrän
ennustetaan kasvavan seuraavien vuosien aikana noin 13–15 % vuodessa. Myös lausuntojen
ja riittävien opintojen päätöshakemusten määrän ennustetaan kasvavan tulevina vuosina.
Tunnustamispäätöshakemuksia arvioidaan vuonna 2013 olevan noin 1200 ja asiantuntijalau-
suntojen hakemuksia noin 170.

Vuoteen 2012 mennessä tunnustamispäätökset ja asiantuntijalausunnot tehdään sähköisessä
asiankäsittelyjärjestelmässä.

Kansallisen tutkintojen viitekehyksen (NQF) toimeenpanoa ohjataan sekä tehdään viiteke-
hyksen toimeenpanon edellyttämät muutokset tutkinnon perusteisiin ja todistuksiin vuoteen
2012 mennessä. Eurooppalaisen opintosuoritusten siirtojärjestelmän (ECVET) otetaan käyt-
töön ammatillisissa tutkinnoissa ja koulutuksessa vuosina 2010–2012.

Yleisten kielitutkintojen järjestelmä digitalisoidaan. Valtionhallinnon kielitutkintojen tutkimuksen perusteet uudistetaan sekä valtiohallinnon kielitutkintojen järjestelmän toimivuus selvitetään ja auktorisoitujen kääntäjien tutkintojen perusteet uudistetaan.

4.B. Opiskelijavalintaprosessit

Sähköisen asioinnin ja demokratian (SADe)-ohjelmalla rakennetaan kansalaisen elämäntilanteeseen sopivat sähköiset palvelukokonaisuudet vuoteen 2013 mennessä. SADe-ohjelmassa kehitetään opetustoimen verkkopalvelukokonaisuutta ja siihen kuuluvia olennaisia sähköisiä palveluosioita. Sähköiset palvelut ryhmitellään asiakaslähtöisesti kokonaisuuksiksi ja kehitetään palvelujen tuottamisen yhtenäisen ja pitkälle automatisoitu toimintamalli. SADe-hankkeen käynnistyttyä kehitetään portaali sähköisiin hakuihin ja näiden taustalla olevat hakurekisterit uudistetaan. Hakurekisterien tietovarantoja kehitetään.

Oppijan koulutustietokokonaisuus (Opintonetti) otetaan käyttöön. Opetushallituksen hakupalvelut ja koulutustiedotus uudistetaan osaksi Opintonettiä. Koulutustiedotuksessa siirrytään kokonaan verkkojulkaisuihin Opintonettiin kytkeytyen. Aikuiskoulutuksen hakujärjestelmän (Haenyt ja KOULUTA) toteutus kytketään osaksi em. suurhankkeita. Koulutustehäväpäättösjärjestelmän (KOUTE) uudistamisen tuomat muutokset tehdään KOULUTA-järjestelmään.

SADe-hanke on suuri kokonaisuus, jonka ensimmäisenä vaiheena kehitetään opiskelijahakuja siihen liittyviä tieto- ja sähköisen palvelujen järjestelmiä. Toisessa vaiheessa uudistetaan opetustoimen tietopalvelujärjestelmät. Uudistusten edellyttämä mittava valmistus ajoittuu kaudelle 2011–2014, mihin alustavasti arvioitu rahoitustarve on koulutushaun tietojärjestelmien osalta 7 milj. euroa ja opetustoimen tietopalvelun järjestelmien osalta 4,5 milj. euroa. Palvelujen toteutus alkaa vuosina 2014–2015. Aikataulut ja kustannusarviot tarkentuvat SADe-hankkeen esisuunnittelun jälkeen tehtävässä hankesuunnittelussa.

4.C. Ennakointi

Vuonna 2011 tuotetaan valtakunnalliset pitkän aikavälin työvoima- ja koulutustarpeiden ennakointitulokset, joita hyödynnetään muun muassa vuosien 2011–2016 koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman valmistelua. Vuonna 2011 valmistuu esitys valtakunnalliseksi ammatillisten osaamistarpeiden ennakointimalliksi, jonka avulla tuotetaan laadullista ennakointitietoa osaamistarpeista ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattikorkeakoulutukseen ja yliopistokoulutukseen.

4.D. Koulutustoimikunnat ja tutkintotoimikunnat

Koulutustoimikuntajärjestelmän rakenne ja tehtävät uudistetaan sekä sihteerityöt organisoidaan uudelleen. Tutkintotoimikuntajärjestelmän kehittämistoimenpiteet toteutetaan tutkintojen kehittämishankkeen (TUTKE) esitysten mukaisesti. Kaudelle 2010–2013 asetettujen tutkintotoimikuntien toiminnan käynnistymistä ohjataan ja tuetaan. Vuonna 2013 asetetaan tutkintotoimikunnat kaudelle 2013–2016. Näyttötutkinnon järjestämisedellytysten arvioiden käsittelyä nopeutetaan, ja arviot siirretään sähköiseen asiankäsittelyjärjestelmään vuoteen 2012 mennessä.

5. Valtionavustusprosessit ja rakennerahastot

5.A. Valtionavustusprosessit

Valtionavustusprosessista muodostetaan yhtenäinen kokonaisuus ja hankeryhmien vaikuttavuutta parannetaan täsmällisemmällä tavoitteidenasettelulla, laajemmilla hankkeilla ja verkostojen tukemisella. Valtionavustusprosessi yhtenäistetään ohjeistuksella ja yhteisellä asiakirjapohjilla ja seurantaraporttien tuottamat tiedot hyödynnetään valtionavustustoiminnan kehittämässä. Päätyivistä valtionavustuksista kootaan yhteenvetoraportti johtopäätökseen. Sisäinen ja ulkoinen valtionavustusten tarkastustoiminta toimii tarkoituksenmukaisesti.

Valtionavustuskokonaisuuden palvelukykyä parannetaan ja tehostetaan, kun valtionavustusprosessi siirtyy asteittain sähköiseen asiakirjahallinnon SALAMA-järjestelmään.

Ammattikoulutukseen kehitetään valtionavustusprosessin vaikuttavuustavoitteiden arviointiin liittyvää tiedonhankintaa osana Opetushallituksen laajempaa oppimistulosten tiedonkeruun suunnittelua.

5.B. ESR-hankkeet

Opetushallitus toimii ESR -ohjelmakaudella 2007–2013 rahoittajaviranomaisena viidessä valtakunnallisessa kehittämisohjelmassa. Kauden loppupuolella keskitytään tulosten levittämiseen, valmistaudutaan ohjelmakauden sulkemiseen sekä varaudutaan uuden ohjelmakauden käynnistämiseen. Koulutuksen kansallisen kehittämisen tueksi luodaan verkostoja, jotka

- Edistävät yrittäjyyskasvatusta;
- Ehkäisevät koulutuksen keskeyttämistä ja lisäävät koulutukseen osallistumista;
- Tukevat maahanmuuttajien kielikoulutusta;
- Parantavat koulutuksen työelämävastaavuutta, tukevat opettajien työelämäjaksoja ja kouluttavat työpaikkaohjaajia; ja
- Vahvistavat koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointia.

Toimintaa seurataan ja arvioidaan hankekohtaisesti sekä valtakunnallisten tilastojen pohjalta (esimerkiksi keskeyttämiset ja koulutukseen osallistuminen).

6. Valtion oppilaitokset

Valtion yleissivistävät erityisoppilaitokset yhdistetään yhdeksi oppilaitokseksi, jolla on useita tulosityksiköitä. Oppilaitosten sisäisiä prosesseja yhdenmukaistetaan ja tehostetaan. Lisäksi Jyväskylän kaksi koulua yhdistetään valtion erityisoppilaitoksen yhdeksi tulosityksiköksi, jolle rakennetaan asianmukaiset toimitilat. VALTERI -toimintaa kehitetään yhden koulun mallin mukaisesti valtakunnalliseksi erityisopetuksen palvelukeskukseksi. Valtion kielikouluille (Helsingin ranskalais-suomalainen koulu ja Suomalais-venäläinen koulu) kehitetään toimintatapa, jolla ne kykenevät tukemaan myös muita kouluja venäjän ja ranskan kielen opiskelussa ja opetuksessa. Meriturvan toimintaa kehitetään keskittymällä pelastautumiskoulutukseen Lohjalla ja paloturvallisuuskoulutukseen Upinniemiessä. Yhteistoimintaa muiden merenkulun turvallisuuskoulutusta tarjoavien tahojen kanssa kehitetään tavoitteena poistaa päällekkäisyyksiä ja siten parantaa alan tehokkuutta ja tuottavuutta.

III. Opetushallituksen toiminnallinen tehokkuus

Opetushallituksen hallinto- ja asiakasprosessien tuottavuutta ja palvelukykyä lisätään asiakasprosessien sähköistämällä ja keskittämällä sekä asiakastytyväisyyskyselyjä kehittämällä. Lisäksi tietojärjestelmäarkkitehtuuri modernisoidaan ja tehostetaan sekä asiakirjahallinto sähköistetään. Vuoteen 2012 mennessä sähköistetään opetusministeriön kanssa yhteisiä prosesseja sekä Opetushallituksen omia prosesseja. Vuoteen 2013 mennessä prosessit työnkulkuineen ja toiminnallisuuksineen on sähköistetty.

IV. Henkilöstömäärä ja rakenne

Opetushallituksen tarvittavan asiantuntijuuden varmistaminen edellyttää suunnittelukaudella panostamista osaamisen hallintaan. 75 henkilön poistuminen ja samanaikainen henkilöstön määrän pieneneminen tarkoittavat haastetta sekä sisäiselle kehittämiselle, rekrytoinnille että verkostojen rakentamiselle ja hyödyntämiselle.

Valtion oppilaitosten asiantuntijuuden varmistamisen/vahvistamisen osalta suurin haaste tulee olemaan sekä määrältään että osaamiseltaan riittävän henkilöstön varmistaminen. Toiminnan painopisteen siirtyessä yhä selvemmin myös palvelukeskustoiminnan suuntaan. Tarvittavan asiantuntijuuden varmistaminen edellyttää suunnittelukaudella panostamista osaamisen hallintaan.

Henkilöstön määrää ja rakennetta kuvaavat tiedot (v. 2005–2008 ja 2009–2015)

	Toteutunut 2005 htv	Toteutunut 2006 htv	Toteutunut 2007 htv	Toteutunut 2008 htv	Arvio 2009 htv	Tavoite 2009 htv	Tus0 2010 htv	Kehys 2011 htv	Kehys 2012 htv	Kehys 2013 htv	Kehys 2014 htv	Kehys 2015 htv	Muutos 05/15 htv
Opetushallitus	358,6	355,3	334,0	307,0	286,9	325,6	314	301,6	296,6	291,6	286,6	281,6	-77,0
Yleissivistävät erityiskoulut	692,7	694,7	702,4	686,8	685,6	692,0	685,0	685,0	683,9	682,5	682,5	682,5	-10,2
Kielikoulut	149,9	146,3	149,5	154,0	148,3	146,0	146,0	148,0	148,0	148,0	148,0	148,0	-1,9
Helsingin eurooppalainen koulu	0,0	0,0	0,0	3,8	30,0	30,0	26,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Eurooppakoulut	26,9	28,8	28,8	28,8	29,0	30,0	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0	4,1
Yleissivistävät koulut	869,5	869,8	880,7	873,4	892,8	898,0	888,0	904,0	902,9	901,5	901,5	901,5	32,0
Ammatilliset oppilaitokset	566,5	586,3	590,7	553,1	88,8	100,0	98,0	97,0	96,0	95,0	94,0	92,0	-474,5
Opetusalan koulutuskeskus	81,2	83,7	77,8	64,7	78,1	78,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-81,2
YHTEENSÄ	1 875,8	1 895,1	1 883,2	1 798,2	1 346,6	1 401,6	1 300,0	1 302,6	1 295,5	1 288,1	1 282,1	1 275,1	-600,7

V. Määrärahat

Opetushallituksen ja valtion oppilaitosten toimintamenomomenttien määrärahat v. 2011-2014.

OPETUSHALLITUS

Momentti 29.01.02

	TP 2007	TP 2008	TPE 2009	TAE 2010	TTS 2011	TTS 2012	TTS 2013	TTS 2014	muutos TAE- 2010/ TTS 2014
Bruttomenot	26 951	28 320	28 695	28 682	29 331	30 654	33 779	29 532	850
- perusmenotaso	26 951	28 320	28 695	28 297	27 975	27 796	27 571	27 324	
- sähköisen asiainn ja tietopalvelun tietojärjestelmien uudistaminen					1 000	2 500	6 000	2 000	
- sähköinen asianhallinta (SALAMA), kehittäminen				250	250	250	100	100	
- sähköinen asianhallinta (SALAMA), ylläpito				135	106	108	108	108	
Bruttotulot	-7 257	-6 865	-6 531	-6 800	-6 800	-6 800	-6 800	-6 800	0
Nettomääräraha tarve	19 694	21 455	22 164	21 882	22 531	23 854	26 979	22 732	850
Kehys 2009-2012 yhteensä (VN 13.3.2008)				21 497	21 197	21 018	20 793		
TAE-2010 tekniset muutokset, joita ei ole huomioitu v. 2011-2013 kehyksissä									
- Siirto momentille 25.01.50					-51	-51	-51		
- Siirto momentilla 29.30.21 (1 htv)					50	50	50		
- VaEL-maksun muutokset 2005-2010					-5	-5	-5		
- Muu muutos yhteensä					-16	-16	-16		
TAE-2010 ja kehyks 2011-2013 yhteensä (*)				21 497	21 175	20 996	20 771		
OPH:n kehusehdotuksessa esitetty lisämäärärahatarve					1 356	2 858	6 208	2 208	

YLEISSIVISTÄVÄT ERITYISKOULUT

Momentti 29.10.01

	TP 2007	TP 2008	TPE 2009	TAE 2010	TTS 2011	TTS 2012	TTS 2013	TTS 2014	muutos TAE- 2010/ TTS 2014
Bruttomenot	50 675	54 438	58 742	64 666	63 900	66 914	65 824	64 730	64
- perusmenotaso	50 675	54 438	58 742	61 311	60 545	60 559	60 469	59 375	
- kouluseisitys esi- ja perusopetuksen kuntalaskutusjärjestelmään siirtymisen vaikutuksesta määräraha-kehukseen				875	875	875	875	875	
- yleissivistävien erityiskoulujen oppilaiden henkilökohtaiset avustajat ja koulukuljetukset				2 480	2 480	2 480	2 480	2 480	
- toimiltojen investointiohjelman vuokravaikutus						2 000	2 000	2 000	
- toimiltojen kalusterahoitus						1 000			
Bruttotulot	-5 486	-6 182	-6 223	-15 088	-15 088	-15 088	-15 088	-15 088	0
Nettomääräraha tarve	45 189	48 256	52 519	49 578	48 812	51 826	50 736	49 642	64
Kehys 2009-2012 yhteensä (VN 13.3.2008)				56 611	55 845	55 859	55 769		
TAE-2010 tekniset muutokset, joita ei ole huomioitu v. 2011-2013 kehyksissä									
- VaEL maksun muutos				341	341	341	341		
- Esi- ja perusopetuksen kuntalaskutusjärjestelmään siirtyminen				-10 729	-10 729	-10 729	-10 729		
TAE-2010 ja kehyks 2011-2013 yhteensä (*)				46 223	45 457	45 471	45 381		
OPH:n kehusehdotuksessa esitetty lisämäärärahatarve				3 355	3 355	6 355	5 355	5 355	

AMMATTILAISET OPPILAITOKSET

Momentti 29.20.01

	TP 2007	TP 2008	TPE 2009	TAE 2010	TTS 2011	TTS 2012	TTS 2013	TTS 2014	muutos TAE- 2010/ TTS 2014
Bruttomenot	35 503	39 061	9 925	9 810	9 787	10 489	9 967	9 899	89
- perusmenotaso			9 925	9 810	9 742	9 674	9 607	9 539	
- toimiltojen investointiohjelman vuokravaikutus					45	315	360	360	
- toimiltojen kalusterahoitus						500			
Bruttotulot	-3 106	-3 241	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	0
Nettomääräraha tarve	32 397	35 820	8 425	8 310	8 287	8 989	8 467	8 399	89
Kehys 2009-2012 yhteensä (VN 13.3.2008)				8 310	8 334	8 266	8 199		
TAE-2010 tekniset muutokset, joita ei ole huomioitu v. 2011-2013 kehyksissä									
- VaEL maksun muutos					63	63	63		
- Muu muutos yhteensä					-155	-155	-155		
TAE-2010 ja kehyks 2011-2013 yhteensä (*)				8 310	8 242	8 174	8 107		
OPH:n kehusehdotuksessa esitetty lisämäärärahatarve					45	815	360	360	

(* arvio teknisillä muutoksilla korjatuista kehyskuviosta)